

LAC DUY & ASSOCIATES

THÁNG 12/2024

BẢN TIN PHÁP LUẬT

**MỘT SỐ NỘI DUNG NỔI BẬT
TRONG BIỂU THUẾ XUẤT NHẬP
KHẨU MỚI ĐƯỢC QUY ĐỊNH TẠI
NGHỊ ĐỊNH 144/2024/NĐ-CP**

**“NÓNG” CÙNG
CHIẾC MÁY LẠNH**

**PHÁT HÀNH BỞI LAC DUY & ASSOCIATES
LIÊN HỆ CHÚNG TÔI**

- : <http://lacduy-associates.com>
- : lacduy@lacduy-associates.com
- : +84917275572/+842836221603
- : Phòng 603, Tầng 6, Tòa nhà Centec, số 72-74 Nguyễn Thị Minh Khai, Phường Võ Thị Sáu, Quận 3, TP.HCM

BẢN TIN PHÁP LUẬT

Quý khách hàng thân mến,

Lac Duy & Associates trân trọng được gửi tới quý khách hàng Bản tin pháp luật của tháng 12 năm 2024 với một số điểm tin và bài viết đáng chú ý như sau:

- “Nóng” cùng chiếc máy lạnh.
- Một số nội dung nổi bật trong biểu thuế xuất nhập khẩu mới được quy định tại Nghị định 144/2024/NĐ-CP

BẢN TIN PHÁP LUẬT

“NÓNG” CÙNG CHIẾC MÁY LẠNH

Phạm Đăng Khoa, Công ty Luật Lac Duy & Associates (LDA)

Bài viết được đăng trên báo Kinh tế Sài Gòn số 49/2024 ngày 05/12/2024

Máy điều hòa, sản phẩm tiêu dùng thiết yếu trong đời sống người dân.

Mấy hôm nay cả nghị trường Quốc hội lẫn dân tình bỗng “nóng ran” với việc cơ quan soạn thảo Luật

Thuế tiêu thụ đặc biệt (sửa đổi) đề xuất tiếp tục đánh thuế tiêu thụ đặc biệt (TTĐB) đối với mặt hàng điều hòa nhiệt độ (máy lạnh). Cụ thể, điều hòa nhiệt độ công suất từ 90.000 BTU trở xuống vẫn thuộc diện chịu thuế TTĐB 10%. Đây là mức thuế suất thuế TTĐB được duy trì suốt 16 năm nay (từ năm 2008) đối với mặt hàng này.

Sự quan tâm có lẽ một phần là do chiếc máy điều hòa nhiệt độ đã trở nên quá quen thuộc, là sản phẩm tiêu dùng thiết yếu trong đời sống người dân, cả ở thành thị lẫn nông thôn, cả với người có nhiều tiền lẫn người có ít tiền, như công nhân hay sinh viên ở trong các xóm trọ bình dân. Trong khi đó, tâm lý chung của nhiều người khi nói tới thuế TTĐB thì đó là một loại thuế nhằm điều tiết việc tiêu dùng đối với các sản phẩm xa xỉ hay các sản phẩm có hại cho sức khỏe, môi trường (như rượu, bia, thuốc lá). Đây là điều mà người ta không còn thấy, hoặc không còn thấy rõ nét ở việc tiêu thụ máy điều hòa nhiệt độ thời nay.

BẢN TIN PHÁP LUẬT

Vậy nên, khi cho ý kiến về nội dung dự thảo luật liên quan, đa số các đại biểu Quốc hội có phát biểu góp ý đều không tán thành. Đại đa số các ý kiến đưa ra trên các diễn đàn cũng cho rằng việc đánh thuế này là không còn phù hợp.

Ở phía ngược lại, để bảo vệ cho đề xuất duy trì đánh thuế TTĐB đối với mặt hàng điều hòa nhiệt độ, cơ quan soạn thảo, như thường thấy, dựa vào mô típ quen thuộc: (i) Sự cần thiết của việc duy trì thu thuế TTĐB đối với loại mặt hàng này; và (ii) Kinh nghiệm thực tế của các nước đang cho thấy việc đánh thuế TTĐB đối với điều hòa nhiệt độ là hợp lý (thế giới đang làm thì ta cũng học hỏi làm theo). Điều đáng tiếc là lần này, những lập luận của cơ quan soạn thảo dường như không hợp lý và không đủ sức thuyết phục.

Xét về sự cần thiết, để coi là tồn tại một cách hợp lý, thuế TTĐB đối với một mặt hàng cụ thể cần thể hiện được các vai trò: Thứ nhất, quan trọng nhất, là công cụ giúp Nhà nước điều tiết sản xuất và tiêu dùng. Thông qua mức thuế suất cao và trực tiếp làm tăng giá bán hàng hóa, thuế TTĐB sẽ góp phần ảnh hưởng trực tiếp đến quyết định tiêu dùng, mục đích cuối cùng là nhằm hạn chế sản xuất và tiêu dùng những hàng hóa không có lợi cho nền kinh tế và xã hội (ví dụ: những sản phẩm gây hại cho sức khỏe con người, gây ô nhiễm môi trường); Thứ hai, mức thuế suất cao của thuế TTĐB sẽ góp phần tạo ra nguồn thu nhập đáng kể cho ngân sách nhà nước; Thứ ba, thuế TTĐB góp phần tái phân phối thu nhập của người có thu nhập cao, đảm bảo tính công bằng xã hội (chẳng hạn thuế đánh vào các sản phẩm xa xỉ, đa phần chỉ có người có nhiều tiền mới tiếp cận được).

ĐIỀU ĐÁNG TIẾC LÀ LẦN NÀY, NHỮNG LẬP LUẬN CỦA CƠ QUAN SOẠN THẢO DƯƠNG NHƯ KHÔNG HỢP LÝ VÀ KHÔNG ĐỦ SỨC THUYẾT PHỤC.

Với đóng góp chỉ khoảng 2% tổng số thuế TTĐB và chỉ chiếm khoảng 0,2% tổng số thu thuế của nền kinh tế trong năm thống kê 2021(1), rõ ràng hiện tại, nguồn thu từ thuế TTĐB đối với máy điều hòa nhiệt độ khó có thể coi là đóng góp đáng kể cho ngân sách nhà nước. Nói cách khác, việc có duy trì nguồn thu này hay không dường như không tác động nhiều đến nguồn thu của Nhà nước để phục vụ cho những hoạt động, dịch vụ công. Chưa kể, nguồn thu này hoàn toàn có thể được thay thế bằng việc đưa vào danh mục hàng hóa chịu thuế TTĐB nhiều sản phẩm, dịch vụ mà theo nhiều người, cần áp thuế từ lâu, chẳng hạn như nước hoa và dịch vụ thẩm mỹ, vốn là những hàng hóa, dịch vụ khá cao cấp và không thật sự thiết yếu.

Trong khi đó, quan điểm coi máy điều hòa nhiệt độ là đối tượng cần điều tiết do tính chất xa xỉ và không thiết yếu, như đề cập ở trên, đã trở nên lỗi thời và không còn thuyết phục. Đã 26 năm kể từ lần đầu tiên máy điều hòa nhiệt độ được đưa vào danh mục hàng hóa chịu thuế TTĐB năm 1998 với thuế suất 20%, là thời điểm mà thiết bị làm mát này rõ ràng là mặt hàng xa xỉ và rất hiếm gia đình có thể sở hữu. Hiện nay, việc mỗi hộ gia đình sở hữu một vài máy điều hòa nhiệt độ là hết sức bình thường. Giá cả máy điều hòa nhiệt độ càng ngày càng rẻ cộng với điều kiện mật độ xây cất nhà cửa, thời tiết càng ngày càng nóng bức, khó chịu khiến cho máy điều hòa nhiệt độ trở thành một dạng nhu yếu phẩm mà không nhiều người còn đắn đo có nên hay không nên mua.

Để bảo vệ quan điểm tiếp tục đánh thuế của mình, cơ quan soạn thảo cho rằng, máy điều hòa nhiệt độ dưới 90.000 BTU sử dụng năng lượng điện lớn, là một trong những tác nhân khiến Trái đất nóng lên. Bên cạnh đó, những chất làm mát phổ biến trong máy điều hòa nhiệt độ như HFC còn gây hại cho tầng ozon và ô nhiễm môi trường. Thật

BẢN TIN PHÁP LUẬT

ra, nếu chỉ vì việc tiêu thụ điện năng của máy điều hòa nhiệt độ, hiện nay các dòng máy có công nghệ inverter tiết kiệm điện đã trở nên rất phổ biến. Thay vì đánh thuế lên việc tiêu dùng máy điều hòa nhiệt độ gây tốn điện, có hại cho môi trường một cách chung chung, nên chăng cơ quan có thẩm quyền tiếp cận vấn đề theo hướng đầy mạnh chính sách khuyến khích phát triển công nghệ tiết kiệm điện, hạn chế, dẫn đến loại bỏ sản phẩm sử dụng công nghệ cũ không có lợi vừa tốn điện vừa không tốt cho môi trường. Bên cạnh đó, đối với các chất có hại như HFC, người ta thắc mắc, chất này đâu chỉ có ở máy điều hòa nhiệt độ mà còn có ở nhiều thiết bị điện lạnh khác, như các loại tủ làm mát, tủ đông, các sản phẩm không bị đánh thuế TTĐB. Chưa kể, để quản lý các chất có hại này, nước ta cũng đã có nhiều quy định hạn chế, như bằng hạn ngạch, cũng như loại trừ dần khỏi các thiết bị sử dụng chúng trong thời gian tới đây.

Như vậy, như các phân tích ở trên, khác với lập luận của cơ quan soạn thảo, việc duy trì thuế TTĐB đối với mặt hàng điều hòa nhiệt độ dường như không còn cơ sở về tính hợp lý và sự cần thiết trong điều kiện nước ta hiện nay. Thế còn thông lệ quốc tế thì sao? Theo Bộ Tài chính - cơ quan soạn thảo, tham khảo kinh nghiệm quốc tế cho thấy một số nước vẫn thu thuế này. Bộ này dẫn chứng, Hàn Quốc, Ấn Độ, Na Uy đánh thuế với chất HFC trong điều hòa. Tại châu Âu, Tây Ban Nha cấm đặt điều hòa dưới 27 độ C. Ở Anh, để lắp đặt, chủ nhà phải xin giấy phép, thường xuyên chịu sự kiểm tra về mức độ tiết kiệm năng lượng, khả năng vận hành sau đó.

Không tìm đâu thông tin máy điều hòa nhiệt độ bị đánh thuế TTĐB ở các nước mà cơ quan soạn thảo đang dẫn chứng để giải thích cho việc cần thiết phải tiếp tục thu thuế TTĐB đối với sản phẩm này ở Việt Nam.

BẢN TIN PHÁP LUẬT

MỘT SỐ NỘI DUNG NỔI BẬT TRONG BIỂU THUẾ XUẤT NHẬP KHẨU MỚI ĐƯỢC QUY ĐỊNH TẠI NGHỊ ĐỊNH 144/2024/NĐ-CP

Vào ngày 01/11/2024, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 144/2024/NĐ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều Nghị định số 26/2023/NĐ-CP ngày 31/5/2023 về Biểu thuế xuất khẩu, Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi, Danh mục hàng hóa và mức thuế tuyệt đối, thuế hỗn hợp ngoài hạn ngạch thuế quan (“**Nghị định 144**”). Nghị định này bắt đầu hiệu lực kể từ ngày 16/12/2024.

Theo đó, Nghị định 144 đã sửa đổi mức thuế suất thuế xuất khẩu, mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đối với một số mặt hàng tại Phụ lục I - Biểu thuế xuất khẩu và Phụ lục II - Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi của Nghị định số 26/2023/NĐ-CP như sau:

1. Đối với Phụ lục 1 Biểu thuế xuất khẩu theo Danh mục mặt hàng chịu thuế:

- (i) Mặt hàng Amoni nitrat có hàm lượng $\text{NH}_4\text{NO}_3 > 98,5$ có mã HS 3102.30.00.10 được áp dụng mức thuế là 0%, thay vì 5% như quy định trước đó; và
- (ii) Mặt hàng kẽm chưa gia công (nhóm 79.01) và thiếc chưa gia công (nhóm 80.01) được gộp dòng của các mã HS 10 chữ số và đều chịu mức thuế suất thuế xuất khẩu của các hình dạng này bằng nhau là 10%.

2. Đối với Phụ lục 2 Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi theo Danh mục mặt hàng chịu thuế:

Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi theo Danh mục mặt hàng chịu thuế bị sửa đổi bao gồm 2 Mục:

- Mục 1: Thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi áp dụng đối với 97 chương theo danh mục hàng hóa nhập khẩu Việt Nam;
- Mục 2: Chương 98 - Quy định mã hàng và mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đối với một số nhóm mặt hàng, mặt hàng.

Trong đó, các mặt hàng nổi bật được điều chỉnh mức thuế nhập khẩu ưu đãi gồm:

- (i) Mặt hàng khô đậu tương, là thành phần quan trọng cho sản xuất thức ăn chăn nuôi trong nước, được phân loại vào mã HS 2304.00.90 được giảm thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi từ 2% xuống còn 1%;

BẢN TIN PHÁP LUẬT

- (ii) Mặt hàng thiết bị điện tử dùng cho thuốc lá điện tử và các thiết bị điện hóa hơi cá nhân tương tự có mã hàng HS 8543.40.00 được áp dụng mức thuế suất nhập khẩu ưu đãi là 50%, trước đó mặt hàng này được áp dụng mức thuế là 0%;
- (iii) Mặt hàng máy kéo trục đơn dùng cho nông nghiệp có mã HS 8701.10.11 được giảm mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi còn 20% thay vì 30% như quy định trước đó; và
- (iv) Mặt hàng ống dầu phanh có mã HS 9845.60.00 và ống dẫn sử dụng cho dẫn dầu hộp số ô tô có mã HS 9845.90.10 bị tăng mức thuế nhập khẩu ưu đãi lần lượt là 22% và 20% thay vì cùng ở mức chịu thuế là 15% như trước.

Việc điều chỉnh mức thuế xuất, nhập khẩu tại Nghị định 144/2024/NĐ-CP được đánh giá mang lại nhiều ý nghĩa cho đất nước. Trong khi việc giảm thuế nhập khẩu đối với mặt hàng các mặt hàng như đậu tương sẽ tạo lợi thế sản xuất đậu tương, thúc đẩy ngành chăn nuôi trong nước thì các mặt hàng gây ảnh hưởng đến sức khỏe con người như thuốc lá, Chính phủ đã áp dụng mức thuế nhập khẩu 50% để hạn chế những tác động tiêu cực của mặt hàng này tại Việt Nam. Bên cạnh đó, đối với các mặt hàng như ống dầu phanh hay ống dẫn dầu hộp số ô tô, đây là các mặt hàng cơ bản trong nước đã sản xuất được, do đó việc tăng mức chịu thuế nhập khẩu ưu đãi là một chính sách quan trọng để bảo vệ nền sản xuất trong nước.

Mặt khác, nhằm đơn giản hóa biểu thuế do không có tiêu chí phân biệt rõ, Chính phủ đã gộp dòng của các mã HS 10 chữ số của mặt hàng kẽm, thiếc chưa gia công tại Biểu thuế xuất khẩu. Điều này tạo thuận lợi cho công tác phân loại và áp mã của cơ quan hải quan, đảm bảo nguyên tắc áp dụng thống nhất mức thuế suất đối với hàng hóa có cùng bản chất, cấu tạo, công dụng, có tính năng kỹ thuật tương tự được ban hành Biểu thuế tại khoản 5 Điều 10 Luật Thuế Xuất Nhập Khẩu 2016.

